

Nr 27.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående särskilda stödåtgärder för hästaveln m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I årets statsverksproposition (IX ht p. 57) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på särskild proposition i ämnet för budgetåret 1953/54 till Hästavelns befrämjande beräkna ett reservationsanslag av 1 385 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 20 februari 1953 avlåten, till utskottet hänvisad proposition, nr 121, föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att ur statens hästavelsfond disponera erforderliga medel till särskilda åtgärder för stödande av hästaveln i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som angivits i propositionen, *dels* till Hästavelns befrämjande för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 330 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

a) I: 402 av herr *Spetz* och II: 494, likalydande, av herr *Svensson* i Ljungskile, vari hemställt, att riksdagen med anmälan om att förevarande proposition ej kunnat oförändrad bifallas måtte besluta,

1. att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag till nästa års riksdag om avveckling av alla statliga åtgärder beträffande hästaveln;

2. att bemyndiga Kungl. Maj:t att ur statens hästavelsfond disponera samma belopp som föregående år, i den mån dessa är nödvändiga för att under året upprätthålla redan tidigare beslutade åtgärder;

3. att till Hästavelns befrämjande för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 330 000 kronor;

b) II: 495 av herr *Lindström*, vari hemställt, att riksdagen måtte besluta

1. att sänka det till Svenska ridsportens centralförbund föreslagna beloppet 100 000 kronor till 60 000 kronor, d. v. s. samma belopp som föreslagits till Travsportens centralförbund;

2. att avslå förslaget om ett anslag till Jockeyklubben å 50 000 kronor;

3. att anslaget till de lantliga ryttarföreningarna sänkes från föreslagna 30 000 kronor till samma belopp som under innevarande budgetår eller 20 000 kronor.

Beträffande de skäl, som motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade dåvarande chefen för jordbruksdepartementet den 13 juni 1951 sakkunniga för att verkställa av riksdagen begärd utredning rörande de åtgärder, som bör vidtagas för att åstadkomma en hästavel motsvarande landets behov. De sakkunniga, vilka antog benämningen 1951 års hästavelsutredning, var godsägaren C. G. Liedberg, Assmåsa, Sövdeborg, tillika ordförande, chefen för jordbrukstekniska institutet professorn N. H. Berglund, sedermera majoren F. M. S. Bruzelius, byråchefen i lantbruksstyrelsen G. I. F. Gustafsson, ledamoten av riksdagens andra kammare, lantbrukaren H. B. Lindström i Rosshol samt ledamoten av riksdagens första kammare, lantbrukaren K. I. Nilzon i Ringarum.

Utredningen har den 12 november 1952 avgivit betänkande med förslag till åtgärder för stödjande av hästaveln m. m. (SOU 1953: 3).

Över betänkandet i dess helhet har, efter remiss, yttranden avgivits av överbefälhavaren, statskontoret, lantbruksstyrelsen, veterinärstyrelsen, statens jordbruksnämnd, riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, samtliga hushållningssällskap, Avelsföreningen för svenska ardennerhästen, Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen, Föreningen nordsvenska hästen, Riksförbundet Landsbygdens folk och Sveriges lantbruksförbund.

Yttranden har dessutom avgivits dels vad angår skogsbrukets behov av hästar av domänstyrelsen, skogsstyrelsen, Sveriges skogsägareförbund och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, dels ock i fråga om uttagning av hästar och traktorer för krigsmakten av arbetsmarknadsstyrelsen och Svenska lantarbetsgivareföreningen.

Överbefälhavaren har med sitt utlåtande överlämnat yttranden från chefen för armén och arméförvaltningens intendenturavdelning.

Departementschefen har i detta sammanhang erinrat om att Kungl. Maj:t genom beslut den 30 maj 1952 uppdrog åt 1951 års hästavelsutredning att jämväl verkställa av riksdagen begärd utredning rörande möjligheterna för export av hästar. Utredningen har den 12 november 1952 avgivit skrivelse härom. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 12 december 1952 föranledde skrivelsen ingen åtgärd.

I skrivelse den 27 augusti 1952 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om medelsanvisning till anslaget för hästavelns befrämjande.

Vidare har *lantbruksstyrelsen* i skrivelse samma dag hemställt om medelsanvisning till uppfödning- och bevaringspremier för godkända men icke inköpta remonter m. fl. hästar.

I detta sammanhang har departementschefen även anmält, att *hushållningssällskapens förbund* i skrivelse den 30 september 1952 föreslagit viss ändring i bestämmelserna om penningpris till premierad hingst.

Slutligen har *Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen* (skr. 29/1 1953) hemställt, att uppfödning-premier till varmblodiga travhästar måtte utgå efter samma grunder som till galopphästar. Över framställningen har yttrande avgivits av lantbruksstyrelsen, som därvid bifogat yttrande av Svenska travsportens centralförbund.

Utskottet torde i det följande få lämna en kortfattad redogörelse för hästavelsutredningens betänkande och yttrandena däröver ävensom anslagsberäkningen för hästavelns befrämjande. Beträffande en utförligare redogörelse härför torde utskottet få hänvisa till s. 5—32 i propositionen.

Hästavelsutredningens betänkande.

För att få en överblick av den nuvarande tillgången på dragkraft och det framtida behovet av hästar inom lantushållningen har utredningen i samråd med statistiska centralbyrån och jordbrukets utredningsinstitut företagit en särskild statistisk undersökning. Utredningen har vidare haft tillgång till vissa av institutet publicerade beräkningar över det svenska hästbeståndets sannolika storlek under den närmaste framtiden.

Enligt utredningens undersökning fanns den 1 februari 1952 omkring 351 000 treåriga och äldre arbetshästar i jordbruket. Antalet traktorer var vid samma tidpunkt sammanlagt 86 800, varav 76 200 egentliga traktorer samt omkring 10 000 s. k. epatraktorer och 600 jeepar. Enligt de uppgifter, som erhöles vid undersökningen, är en ytterligare mekanisering av dragkraften att vänta. Utredningen har sålunda räknat med att antalet traktorer i jordbruket omkring år 1955 kommer att utgöra bortåt 105 000 och omkring år 1960 kanske 130 000.

Som en följd av den tilltagande mekaniseringen kommer enligt utredningens undersökning en fortsatt minskning av hästbeståndet att ske. Att döma av de vid undersökningen erhållna uppgifterna skulle dock omkring 300 000 arbetshästar behövas i jordbruket även sedan traktorbehovet blivit fyllt. Enligt uppgifter rörande hästbeståndets reproduktionsförhållanden, som varit utredningen tillgängliga, skulle emellertid antalet arbetshästar i åldern tre år och däröver redan år 1955 ha nedgått till 300 000 eller det antal, som jordbrukarna anser sig ha behov av under den närmaste framtiden. Med nuvarande ålderssammansättning av hästbeståndet och med nuvarande begränsade årstillskott av föl kan emellertid en häststam av denna storlek icke upprätthållas i framtiden. Enligt de beräkningar utredningen har utfört skulle antalet arbetshästar till 1950-talets slut komma att nedgå till omkring 200 000 eller under mycket gynnsamma omständigheter till omkring 230 000.

Enligt utredningens mening synes det kunna medföra allvarliga konsekvenser att utan vidtagande av särskilda åtgärder våga räkna med en framtida stabilisering av hästuppfödningen. Då reproduktionen av hästbeståndet för närvarande är mindre än vad som motsvarar det framtida behovet kan så småningom en knapphet på hästar motses. Av olika skäl, icke minst dragkraftsbehovet vid avspärrning eller krig, bör enligt utredningens uppfattning häststammen grundas på inhemsk avel. I samband därmed har utredningen understrukit att en inträffad knapphet icke bör mötas med import, bland annat av det skälet, att en import kan lamslå ett nyvak-

nat intresse för aveln. Härtill kommer att en import ju knappast kan påräknas i ett krisläge.

Utredningen har därför funnit, att under en relativt kort övergångstid särskilda åtgärder är erforderliga för att möjliggöra en hästavel, motsvarande jordbrukets framtida behov, även om detta behov successivt skulle nedgå ytterligare från nu uppskattat antal. I detta syfte har utredningen föreslagit, att särskilda statliga bidrag skall lämnas till föreningar och i speciella fall även privatpersoner, som håller hingstar av ardenerras och nordsvensk ras. I avelsstimulerande syfte har vidare föreslagits, att vid hästpremieringarna skall utöver i reglementet fastställda belöningar frisedlar, lydande på ett belopp av 50 kronor, utdelas för samtliga premierade fölston samt att i fråga om treåriga ston de nu utgående frisedlarnas värde skall höjas från 30 till 50 kronor.

Nämnda stödåtgärder skall enligt utredningens förslag gälla för en tid av fem år och medför kostnadsökningar för statsverket till ett belopp av (500 000 + 360 000 =) 860 000 kronor om året. Enligt utredningens förslag skall medel för dessa kostnader disponeras ur statens hästavelsfond.

I detta sammanhang omnämnes även ett önskemål, som framförts av avelsföreningen för den varmblodiga hästen, nämligen att antalet årligen inköpta remonter skall fastställas för en längre tidsperiod, så att uppfödarna i god tid får kännedom om de kommande årens avsättningsmöjligheter. Föreningen har vidare framhållit, att då arméns fredsbehov utöver ridhästremonteringen kräver en årlig remontering av ett större antal lättare draghästar (ackorddraghästar), kan den för krigsbruk nödvändiga ridhästreserven av varmblodiga hästar rymmas inom denna kategori hästar. Härigenom skulle genomförandet av uppfödarnas önskemål om en fast årlig remontering underlättas.

Under hänvisning till den kalkyl över uppfödningsekostnaderna för varmblodiga hästar, som framlagts i betänkandet, förordar utredningen vidare en omprövning av remontpriserna.

Utredningen har vidare framhållit, att den ökade traktor användningen och den minskade hästanvändningen medför vissa konsekvenser för näringslivets försörjning med dragkraft vid handelsavspärning eller krig. På grund av hästbeståndets minskning måste nämligen större delen av traktorerna kunna hållas i drift även i ett krisläge. För att bereda jordbrukarna möjlighet att själva anpassa sitt beredskapsbehov i händelse av ett krisläge har utredningen i detta sammanhang uttalat sin anslutning till ett av överbefälhavaren framlagt förslag, att en bättre samordning bör åstadkommas vid uttagningen av hästar och traktorer för krigsmakten. Med instämmande i en av Sveriges lantbruksförbund och hushållningssällskapens förbund utarbetad promemoria, har utredningen vidare ansett synnerligen angeläget, att förberedelser vidtages för beredskapslagring av olja inom jordbruket. Dessutom har utredningen understrukit betydelsen av att föranstaltanden träffas redan i fredstid för en omställning av jordbrukets traktorer till gengasdrift.

Då frågan om uttagningen av hästar och traktorer för krigsmakten liksom också andra av utredningen berörda beredskapsfrågor torde få prövas i andra sammanhang anser sig departementschefen icke här böra närmare ingå på dessa spörsmål.

Yttrandena.

Utredningens allmänna syn på hästavelns nuvarande läge och dess slutsats, att under en övergångstid särskilda åtgärder erfordras för att vidmakthålla och stimulera den inhemska hästaveln, vitsordas nästan genomgående i remissyttrandena. Emellertid är meningarna delade beträffande åtgärdernas utformning och omfattning.

I åtskilliga yttranden, särskilt sådana från hushållningssällskap och enskilda sammanslutningar, har åtskilliga andra önskemål framkommit, vilka delvis icke direkt ansluter sig till de av utredningen framlagda förslagen men likväl har samband med frågan om hästavelns omfattning och lönsamhet.

För att få till stånd bättre avsättningsförhållanden framföres i yttrandena vissa förslag angående dels inköpen av hästar för krigsmakten, dels exportstimulerande åtgärder.

Vad angår arméns inköp må till en början nämnas, att *Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen* föreslagit en höjning av remontpriserna och i anslutning härtill även av uppfödningsspremierna. Föreningen anför härom följande:

Huvudparten av de varmblodiga hästarna (halvblodshästarna) finner avsättning såsom remonter. Det nu utgående remontpriset har sedan flera år icke motsvarat uppfödningsskostnaderna, vilket föreningen i olika sammanhang understrukt. Den av utredningen verkställda uträkningen av uppfödningsskostnaderna har styrkt detta. Föreningen anser det ofrånkomligt, att remontpriset höjes. Utan tvekan verkar de s. k. uppfödningsspremierna stimulerande, men föreningen anser, att även dessa är för låga. Föreningen vill därför föreslå såsom minimum, att remontpriset höjes från 1 900 kronor till 2 400 kronor och uppfödningsspremierna från 200 kronor till 400 kronor. Härigenom kan uppfödaren av varmblodig häst påräkna ett pris, som åtminstone i det närmaste motsvarar den uppfödningsskostnad om 3 000 kronor, som utredningen funnit vara den genomsnittliga för en treårig nordsvensk och varmblodig häst.

Anslaget till hästavelns befrämjande.

Under denna anslagstitel har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 1 385 000 kronor. Utöver detta anslag disponeras under innevarande budgetår för ändamålet ett belopp av 100 000 kronor av en vid utgången av budgetåret 1951/52 förefintlig reservation å anslaget. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 8 augusti 1952 skall det sålunda disponibla beloppet

pet, 1 485 000 kronor, fördelas å olika ändamål enligt följande sammanställning.

1. Hästpremieringen		
a) årsarvoden till premieringsnämndsordförandena	10 500	
b) särskilda dagarvoden m. m.	121 900	
c) penningpris m. m.	355 600	488 000
2. Uppfödnings- och andra premier		
a) varmblodiga avelsston	15 000	
b) varmblodiga hingstar	10 000	
c) remonter	120 000	
d) varmblodiga ackordshästar	10 000	
e) av remonteringsnämnd uttagna avelsston	30 000	
f) nordsvenska ackordshästar	15 000	200 000
3. Särskilda bidrag för främjande av nordsvensk hästavel		
a) bidrag för framstående ston	2 000	
b) främjande av enskild hingsthållning	50 000	
c) kostnader för inköp och försäljning av avelsston genom hushållningssällskapens försorg	2 000	
d) betäckningsbidrag	8 000	
e) gemensamhetsbeten för unghästar	100 000	162 000
4. Understöd åt hästavelsföreningar m. m.		
a) svenska ridsportens centralförbund	100 000	
b) jockeyklubben	50 000	
c) avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen	35 000	
d) de svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbund	30 000	
e) svenska travsportens centralförbund	60 000	
f) föreningen nordsvenska hästen	15 000	
g) riksföreningen för ridningens främjande, ridfrämjandet	70 000	
h) till Kungl. Maj:ts förfogande utöver a)—g)	100 000	460 000
5. Understöd till hovvårdsföreningar och ambulerande hovslagare		125 000
6. Understödjande åtgärder i allmänhet å hästavelns område		50 000
		1 485 000
	Summa kronor	1 485 000

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 27 augusti 1952 hemställt, att anslaget skall uppföras med 1 507 500 kronor. Styrelsen räknar emellertid härvid med att av reservationer å anslaget skall under nästa budgetår tagas i anspråk 150 000 kronor mot 100 000 kronor innevarande år. Förslaget innebär, att anslaget skall höjas med 122 500 kronor. Av höjningen avses 10 000 kronor till understöd åt de svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbund. Såsom stöd härför hänvisar *lantbruksstyrelsen* till att dessa föreningsars verksamhet väl vitsordats från skilda håll och att desamma utgör en av de viktigaste faktorerna i strävandena att upprätthålla den varmblodiga hästaveln. Styrelsen anser därför, att verksamheten i möjligaste mån bör stödjas.

I sin förut anmärkta skrift den 29 januari 1953 hemställer *Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen*, att anslag till uppfödningsspremier för varmblodiga travhästar skall utgå efter samma grunder som för galopphästar.

Lantbruksstyrelsen har den 12 februari 1953 avgivit utlåtande i ärendet och därvid överlämnat en skrift av Svenska travsportens centralförbund. I sitt utlåtande tillstyrker lantbruksstyrelsen framställningen och hemställer, att delposten till bidrag till Svenska travsportens centralförbund skall för budgetåret 1953/54 höjas med 70 000 kronor till 130 000 kronor. Till stöd härför anför styrelsen i huvudsak följande.

Enligt de av Jockeyklubben den 22 november 1952 fastställda grunderna för utdelning av avelspris skall sådana utgå för seger, oberoende av prisets storlek, samt för platspris (alltså för i löpning som tvåa eller trea inkommande häst) till ett värde av 1 000 kronor och därutöver, dock minst 50 kronor. En inom lantbruksstyrelsen verkställd utredning har visat, att där-est dessa fördelningsgrunder under år 1952 tillämpats i anslutning till kapp- löpningarna, skulle det belopp å 40 000 kronor, som utgår till Jockeyklub- ben, ha medgivit avelspris å föga mer än fem procent av respektive hästars vinstsummor, under det att motsvarande procenttal för de varmblodiga trav- hästarnas del icke skulle ha uppgått till stort mer än två. Den föreliggande ansökningen äsyftar sålunda närmast att till travaravelns favör utjämna denna skillnad.

Spörsmålet om höjning av avelsprisen för de varmblodiga travhästarna är av gammalt datum, ehuru detsamma först nu med det bekymmersamma lä- get i fråga om landets försörjning med hästar fått särskild aktualitet.

Lantbruksstyrelsen kan i det väsentliga vitsorda de av föreningen anförda och av Svenska travsportens centralförbund i dess yttrande närmare utveck- lade skälen för den föreliggande framställningen. Det ligger visserligen i sa- kens natur, att åtskilliga av landets till ett antal av omkring 2 500 uppgå- ende varmblodiga travhästar icke utan vidare kan inpassas i försvarets hästkadrer, men de bildar dock som helhet en i ett ansträngt läge värdefull reserv, som bör i möjligaste mån vidmakthållas. En ökning av avelsprisen skulle utan tvivel bidra därtill.

Med hänsyn tagen jämväl till de betydande belopp, som genom travspor- ten tillföres det allmänna, tillåter lantbruksstyrelsen sig sålunda föreslå ökad medelsanvisning för nu ifrågavarande viktiga ändamål. För att åstad- komma den vad gäller avelsprisen önskvärda pariteten mellan uppfödarna av olika kategorier varmblodiga hästar, torde erfordras att det totala bidra- get till Svenska travsportens centralförbund höjes med 70 000 kronor.

Vidare hemställer *hushållningssällskapens förbund* (skr. 30/9 1952) om sådan ändring av hästpremieringsreglementet, att penningspris skall inom hela landet kunna utgå för premierad hingst under förutsättning, att den under året betäckt minst 10 ston och själv är högst 18 år gammal.

Departementschefen.

Departementschefen har anfört i huvudsak följande.

»Jordbrukets utveckling under senare år kännetecknas bland annat av en långtgående och hastigt genomförd mekanisering. Samtidigt har under någ-

ra år förelegat ett visst överskott på arbetshästar, vilket medfört, att priserna på unghästar kommit att ligga så lågt, att uppfödningen ofta blivit förlustbringande. Dessa omständigheter har föranlett, att hästaveln efter hand nedgått i sådan utsträckning, att möjligheten att tillgodose landets behov av hästar för framtiden synes ha satts i fara. En sådan utveckling ter sig i rådande läge allvarlig redan med hänsyn till vår militära och ekonomiska beredskap såvitt angår dragkraften. Ett alltför reducerat hästbestånd kan vidare även under normala yttre förhållanden få menliga följder för skogsbruket. I fråga om jordbruket synes det önskvärt, att det för framtiden kvarstående behovet av hästar utan svårighet kan tillgodoses, så att en oekonomisk övermekanisering undviks. Av olika skäl torde det slutligen vara angeläget, att det för näringslivets och försvarsmaktens behov erforderliga hästbeståndet grundas på inhemsk avel.

Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen har enligt hästavelsutredningens uppfattning utvecklingen nu nått en punkt, där särskilda stödåtgärder är erforderliga för att dels bevara förutsättningarna för en fortsatt inhemsk avel och dels stimulera till en sådan ökning av hästuppfödningen, att den redan skönjbara framtida bristen på draghästar undviks eller i vart fall lindras. Såvitt nu kan bedömas torde utredningens uppfattning av läget vara välgrundad. Det förtjänar framhållas, att riktigheten därav icke har bestritts av någon utav remissinstanserna.

Med hänsyn till det anförda finner jag det motiverat att nu framlägga förslag till särskilda åtgärder för att bemästra det krisläge, i vilket hästaveln redan befinner sig. De i utredningens betänkande angivna riktlinjerna synes därvid i huvudsak kunna läggas till grund för dessa åtgärder. På grund av de erinringar, som framkommit i några av remissyttrandena, torde dock vissa jämkningar vara påkallade.

Utredningens förslag innebär, dels att särskilda bidrag skall utgå till hingsthållare, dels ock att det nuvarande frisedelssystemet för ungston skall utvidgas. I några remissyttrandena har ifrågasatts, huruvida icke stödet för hingsthållningen bör helt lämnas i form av rikligare betäckningsbidrag. Det torde emellertid vara klart, att hingsthållningsföreningarna för närvarande befinner sig i ett så beträngt ekonomiskt läge, att man icke kan lita enbart till en dylik indirekt stödåtgärd. Jag delar därför utredningens uppfattning, att båda de angivna stödformerna bör komma i fråga.

Vad härefter till en början gäller bidragen till hingsthållare utgår för närvarande sådana till föreningar, som håller hingstar av nord-svensk ras, med i genomsnitt 500 kronor per hingst i södra och mellersta Sverige samt 600 kronor i Norrland, där föreningarna har speciellt svåra ekonomiska problem. För ändamålet anslås årligen å riksstaten ett belopp av 50 000 kronor. Vad som kan återstå odisponerat av detta belopp, sedan bidragen utbetalts, fördelas mellan de föreningar, som befinner sig i särskilt brydsamt läge. För hingstar av ardenerras utgår icke något bidrag. Med utgångspunkt från ett inköpspris av 8 000 kronor, till vilket räntefritt

statslån erhållits med en amorteringstid av åtta år, har den årliga förlusten för hingsthållare beräknats till i genomsnitt 2 000 kronor för år och hingst. Bland utgifterna har därvid upptagits en årlig amorteringskostnad av 1 000 kronor. Utredningens förslag innebär, att hingsthållarens verkliga förlust skall täckas genom särskilda bidrag under en tid av fem år. Bidragen skall alltså icke vara maximerade. De avses skola utgå även för ardennerhingstar och kunna tilldelas icke blott hingsthållningsföreningar utan också enskilda hingsthållare. I sistnämnda fall föreslås de dock skola begränsas till 500 kronor för varje hingst.

Även enligt min mening bör bidragen till hingsthållningsföreningarna fördelas under hänsynstagande, bland annat, till föreningarnas ekonomiska ställning. Såsom framhållits av statskontoret torde emellertid redan av principiella skäl en maximering av bidragen böra ske. Därvid synes gränsen kunna sättas icke oväsentligt lägre än vid det belopp av 2 000 kronor, som enligt utredningen utgör den genomsnittliga förlusten per hingst. Sålunda torde de ökade frisedelsbidrag, som jag i det följande ämnar förorda, vara ägnade att höja betäckningsfrekvensen och därigenom förbättra hingsthållarnas ekonomi. Jag förutsätter också, att vid fördelningen av hingsthållningsbidragen en bättre planläggning av hingsthållningens omfattning i förhållande till det verkliga behovet kommer att äga rum inom varje hushållningssällskaps område. Även härigenom torde förlusten kunna nedbringas något. Härtill kommer, att den i utredningens kostnadskalkyl angivna amorteringstiden av åtta år utan olägenhet torde kunna förlängas till tio år. Den årliga amorteringen kan härigenom beräknas till ett 200 kronor lägre belopp, varigenom den uppskattade förlusten minskas i motsvarande mån.

Med hänsyn till vad sålunda anförts anser jag, att det föreslagna bidraget bör kunna maximeras för hingst av ardenneras till 1 600 kronor samt för hingst av nordsvensk ras till — utöver de för närvarande utgående bidragen — 1 200 kronor i södra och mellersta Sverige och 1 300 kronor i norra Sverige. Att det sammanlagda bidraget för nordsvenska hingstar därigenom kommer att bli högre än bidraget för ardennerhingstar motiveras av att de föreningar, som håller nordsvenska hingstar, arbetar under särskilt brydsamma ekonomiska villkor. Möjlighet bör finnas att gå utöver de sålunda föreslagna maximibeloppen, därest så påkallas av särskilda omständigheter.

Med hänsyn till hästavelns nuvarande läge har jag ingen erinran mot att bidrag även skall kunna utgå till enskild hingsthållare i trakt, där hingstförening ej finnes och hingsthållningen eljest kan äventyras. Att såsom villkor för bidrag föreskriva viss minimitid för hingsthållningen synes mig knappast lämpligt. Såsom utredningen framhållit bör emellertid sträng återhållsamhet iakttagas i fråga om dessa bidrag. Medan en hingsthållningsförening bedriver sin verksamhet fristående och är helt beroende av vad den inbringar, ingår den enskilda hingsthållningen regelmässigt allenast som ett led i annan verksamhet. På grund härav och då det därtill kan vara vanskligt att bedöma den enskilda hingsthållningens ekonomiska resultat, synes det skäligt, att bidrag till enskild hingsthållare maximeras till lägre belopp

än vad som förordats i fråga om de föreningsägda hingstarna. Det högsta bidragsbeloppet till sådan hingsthållare torde enligt min uppfattning lämpligen böra bestämmas till 500 kronor för ardennerhingst och 600 kronor för nordsvensk hingst. Även här synes möjlighet böra finnas att, när särskilda omständigheter så föranleder, överskrida det angivna maximibeloppet.

Föreningarnas hingstbestånd torde för närvarande uppgå till cirka 200 ardennerhingstar och 75 nordsvenska hingstar, därav omkring 25 i norra Sverige. Med de jämkningar av utredningens förslag, som jag har förordat, skulle sålunda till ifrågavarande bidrag åt hingsthållningsföreningar erfordras ett årligt belopp av $(200 \times 1\,600 + 50 \times 1\,200 + 25 \times 1\,300 =)$ 412 500 kronor. Till särskilda bidrag åt föreningar med särskilt brydsamt ekonomiskt läge samt till bidrag åt enskilda hingsthållare torde härutöver behöva beräknas ett belopp av 40 000 kronor. Sammanlagt skulle sålunda för ändamålet erfordras $(412\,500 + 40\,000 =)$ i runt tal 450 000 kronor om året.

I enlighet med vad utredningen föreslagit bör bidragsverksamheten omhändershas av lantbruksstyrelsen och bidragen utgå på samma sätt och i tillämpliga delar efter i huvudsak samma grunder, som gäller för nuvarande bidrag för hållande av nordsvenska hingstar. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera utfärda erforderliga föreskrifter i ämnet.

De nu föreslagna hingsthållningsbidragen syftar till att bevara den väsentligaste faktorn för en framtida ökning av hästaveln, nämligen hingstarna. Såsom utredningen framhållit är emellertid därjämte en omedelbar ökning av hästuppfödningen påkallad, om icke ganska snart ett besvärande bristläge skall inträda. En sådan ökning torde icke vara att påräkna, förrän en påtagligare förbättring av hästuppfödningens lönsamhet inträtt. Eftersom ett dylikt läge med all sannolikhet icke inträffar, förrän hästbeståndet nedgått till en nivå, som ur tidigare anförda synpunkter kan medföra allvarliga olägenheter, finner jag i likhet med utredningen det vara nödvändigt att redan nu stimulera till en ökad uppfödning.

Det effektivaste sättet att få till stånd en ökad reproduktion av hästbeståndet är utan tvivel att lämna ett sådant ekonomiskt stöd till produktionen av föl och uppfödningen av unghästar, att det blir ett verksamt bidrag till hästavelns lönsamhet. Även mycket måttliga bidrag av detta slag skulle emellertid medföra kostnader, vartill finansiella förutsättningar saknas. Att såsom från något håll föreslagits begränsa stödet till enbart uppfödningen av hästar utav nordsvensk ras kan icke anses tillfredsställande. Under sådana förhållanden synes den av utredningen föreslagna åtgärden, innebärande en allmän utvidgning av frisedelssystemet, utgöra den bästa utvägen.

Enligt nu gällande bestämmelser premieras treårigt ungsto, som befinnes vara av god beskaffenhet såsom individ, med frisedel som — med undantag för sto av skogsrussras — lyder å 30 kronor. Frisedeln utställs å viss hingst, som premieringsnämnden finner lämplig. Utredningens förslag innebär, att frisedlar å 50 kronor skall utdelas till samtliga vid hästpremieringarna premierade treåriga och äldre ston, i fråga om de sistnämnda dock med undan-

tag för fullblodsston, såvida de icke användes i halvblodsaveln, varmblodiga travarston och ston av skogsrussras. Hänvisning till viss hingst anses icke böra förekomma. Som villkor för inlösen av frisedel skall dock gälla, att betäckningen skett av premierad eller staten tillhörig hingst.

Ett på nu angivet sätt utformat stöd kan lämnas inom en förhållandevis begränsad kostnadsram. Även om en betydande nedslaktning av de med hjälp av bidragen producerade fölen skulle komma att äga rum, är det föreslagna stödet dock i vart fall ägnat att i förening med de föreslagna hingsthållningsbidragen vidmakthålla de avelsmässiga förutsättningarna för en framtida ökning av hästbeståndet. Jag finner mig därför böra biträda utredningens förslag i denna del. Såsom framhållits i ett flertal remissyttranden synes det emellertid vara lämpligt att frisedelssystemet skall gälla även ston, som uppvisas vid två års ålder. I åtskilliga fall torde nämligen dessa vara så väl utvecklade, att de kan betäckas redan det år, under vilket de fyller tre år. Jag har fördenskull intet att erinra mot att frisedlar skall kunna tilldelas jämväl tvååriga ston. Det torde få ankomma på vederbörande premieringsnämnd att i varje särskilt fall avgöra, huruvida ifrågakommande ston nått en sådan grad av utveckling, att frisedel bör utdelas.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit, torde erforderliga föreskrifter få utfärdas av Kungl. Maj:t.

I fråga om kostnader för de särskilda bidragen för frisedlar har utredningen med frånräknande av det belopp av omkring 40 000 kronor, som för närvarande utgår av anslaget till hästavelns befrämjande för frisedlar till treåriga ungston, uppskattat medelsbehovet för ändamålet till 360 000 kronor årligen. Härtill kommer den av mig förordade utvidgningen av stödet till tvååriga ston, vilken torde draga en kostnad av omkring 10 000 kronor. Enligt min mening torde det emellertid vara tillfyllest med en sammanlagd medelsanvisning av 350 000 kronor om året.

De av mig sålunda förordade särskilda bidragen till hingsthållning och frisedlar skulle draga en årlig kostnad av $(450\,000 + 350\,000 =)$ 800 000 kronor. Såsom jag förut framhållit är syftet med bidragen att skapa ett särskilt stöd för hästaveln i ett tillfälligt krisläge. Utredningen har föreslagit, att detta stöd skall utgå under en tid av fem år. För min del anser jag, att denna tid utan fara för större olägenheter kan minskas något, och vill förorda att den bestämmes till endast fyra år. Därvid förutsätter jag tillika, att omfattningen av och formerna för hjälpåtgärderna kommer att omprövas varje år.

Sammanlagt skulle för genomförandet av vad jag sålunda föreslagit erfordras ett belopp av icke mindre än $(800\,000 \times 4 =)$ 3 200 000 kronor. Det är uppenbart, att en medelsanvisning av denna storlek icke kan belasta den ordinarie driftsbudgeten. I likhet med utredningen finner jag mig därför böra föreslå, att beloppet i stället skall utgå ur statens hästavelsfond, till vilken genom beslut av 1947 års riksdag avsattes ett belopp av 5 000 000 kronor. Fonden har icke tagits i anspråk förrän föregående år, då riksdagen

beslöt, att ur densamma skulle tills vidare i avbidan på resultatet av hästavelsutredningens arbete utgå uppfödning- och bevaringspremier till de varmblodiga hästarna med 200 kronor såsom uppfödningsspremie till envar av 150 osålda remonter samt 400 kronor såsom bevaringspremie under de följande åren till de sålunda premierade hästarna. Kostnaden härför beräknas till 30 000 kronor för år 1953, 90 000 kronor för år 1954 och 150 000 kronor årligen för tiden därefter. Genom beslut den 30 juni 1952 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att uppfödningsspremier skall utgå för år 1953 samt bevaringspremier för åren 1953 och 1954. Vad jag i det föregående föreslagit torde icke ha någon inverkan på behovet av de nu ifrågavarande premierna. Dessa synes därför böra utgå även i fortsättningen för att ge uppfödarna möjlighet att på något längre sikt beräkna de ekonomiska betingelserna för sin verksamhet, och det torde därför få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om att uppfödningsspremier skall utgå jämväl under år 1954 samt bevaringspremier under år 1955. För den händelse behållning skulle uppstå å de medel, som beräknats för sådana premier, torde denna — därest riksdagen icke har något att erinra — få användas för att främja exporten av hästar. Även om fonden belastas med de sålunda angivna utgifterna, är dess behållning dock så stor, att kostnaderna för de i det föregående föreslagna stödåtgärderna utan svårighet kan täckas. Frågan om att tillföra fonden nya medel torde få upptagas till behandling vid senare tillfälle.

I fråga om de i vissa yttranden framställda särskilda önskemålen rörande ändringar i hästpremieringsreglementet, ytterligare åtgärder för att främja hästavelns lönsamhet m. m. får jag framhålla, att flera av dessa önskemål är av den beskaffenhet att de förtjänar att övervägas. Emellertid är jag icke beredd att nu utan föregående utredning taga ställning till desamma. De torde därför icke för närvarande böra föranleda någon åtgärd.

Vad härefter angår medelsberäkningen till reservationsanslaget till hästavelns befrämjande för budgetåret 1953/54 får jag anföra följande.

På grund av den betydelse, som de lantliga ryttareföreningarna har för den varmblodiga hästaveln, vill jag biträda, att understödet till föreningarnas centralförbund höjes med 5 000 kronor till 35 000 kronor. Jag förordar vidare, att bidraget till föreningen nordsvenska hästen höjes med 5 000 kronor till 20 000 kronor och till riksföreningen för ridningens främjande med 15 000 kronor till 85 000 kronor. Med hänsyn till den uppenbart missgynnade ställning, som de varmblodiga travhästarna intager i förhållande till övriga varmblodiga tävlingshästar, ävensom till de stora belopp, som genom travsporten tillföres det allmänna, anser jag mig även böra biträda hemställan om ökad medelsanvisning till förstnämnda slags hästar. Jag förordar sålunda, att bidraget till svenska travsportens centralförbund skall höjas med 20 000 kronor till 80 000 kronor. Å andra sidan bör, såsom lantbruksstyrelsen föreslagit, delposten till särskilda dagarvoden m. m. på grund av minskat medelsbehov sänkas med 50 000 kronor. Mot hemställan att de tre särskilda delposterna till uppfödning- och andra premier till remonter,

varmblodiga ackordshästar och av remonteringsnämnd uttagna avelsston skall sammanföras under en post, har jag intet att erinra. I övrigt kan jag icke tillstyrka de under ifrågavarande anslag framställda yrkandena.

Till hästavelns befrämjande torde sålunda för nästa budgetår böra beräknas (1 485 000 + 5 000 + 5 000 + 15 000 + 20 000 — 50 000 =) 1 480 000 kronor. Då en odisponerad reservation av 150 000 kronor beräknas föreligga vid ingången av budgetåret 1953/54, synes anslaget böra uppföras med 1 330 000 kronor.»

Utskottet.

Under de senaste årtiondena har utvecklingen på hästavelns område till följd av jordbrukets alltmera omfattande mekanisering lett till en fortlöpande reducering av häststammen. Enligt redogörelsen i propositionen har denna särskilt ur beredskapssynpunkt betänkliga men jämväl med hänsyn till näringslivets behov icke önskvärda utveckling försatt den inhemska hästaveln i ett så kritiskt läge, att särskilda stödåtgärder anses vara av nöden. Dessa åtgärder förutsattes enligt propositionen skola vidtagas under en övergångstid av fyra år och inriktas på att vidmakthålla de avelsmässiga förutsättningarna för hästuppfödningen ävensom att i möjligaste mån uppmuntra en sådan ökning av hästuppfödningen, att häststammen icke minskas i en större omfattning än att det framtida behovet av hästar kan täckas. I detta syfte har i propositionen föreslagits dels att särskilda bidrag skall utgå till hingsthållare, dels ock att det nuvarande frisedelssystemet för ungston skall utvidgas. Den årliga kostnaden för ändamålet har beräknats till sammanlagt 800 000 kronor. För förslaget genomförande skulle sålunda erfordras 3 200 000 kronor, vilket belopp enligt propositionen bör utgå ur statens hästavelsfond, till vilken genom beslut av 1947 års riksdag avsatts ett belopp av 5 000 000 kronor.

Med anledning av detta förslag har i de likalydande motionerna I: 402 och II: 494 hemställts, dels att utredning måtte verkställas om avveckling av alla statliga åtgärder beträffande hästaveln och dels att ur statens hästavelsfond måtte disponeras allenast samma belopp som föregående år, i den mån dessa är nödvändiga för att under året upprätthålla redan tidigare beslutade åtgärder.

Det förslag, som Kungl. Maj:t framlagt i förevarande proposition, synes enligt utskottets förmenande vara väl ägnat att tjäna sitt syfte, nämligen att skapa ett särskilt stöd för hästaveln i ett tillfälligt krisläge. I detta sammanhang vill utskottet emellertid framhålla, att lönsamheten av uppfödningen dock blir avgörande för i vad mån de föreslagna stödåtgärderna kommer att ge önskat resultat. Det pris, armén betalar vid inköp av sina för fredsbruk nödvändiga kallblodiga och varmblodiga hästar, har därför en viss reglerande betydelse, som icke bör förbises.

Mot medelsberäkningen för ändamålet har utskottet icke något att erinra. Emellertid vill utskottet understryka departementschefens uttalande, att omfattningen av och formerna för hjälpåtgärderna förutsättes skola omprövas varje år. Då en medelsanvisning av den storlek, som föreslagits i propositionen, icke torde böra belasta den ordinarie driftsbudgeten, synes det utskottet lämpligt att nämnda belopp å 3 200 000 kronor ställas till förfogande ur statens hästavelsfond. I detta sammanhang får utskottet dock erinra om att utskottet vid behandlingen av spørsmålet om inrättandet av ifrågakvarande fond utgick från, att — därest fonden komme att nedgå i någon mera väsentlig utsträckning — ett belopp motsvarande vad som tagits i anspråk skulle avsättas, om läget så tillät (utl. nr 10/1947; r. skr. nr 72). Med understrykande av sitt tidigare uttalande förutsätter utskottet, att denna fråga upptages till behandling så snart förhållandena det medger. Ur angivna synpunkter avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 402 och II: 494 i förevarande hänseenden.

Vidare torde medel ur hästavelsfonden få tagas i anspråk — förutom till de genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1952 fastställda premierna — till uppfödningsspremier under år 1954 och bevaringspremier under år 1955, för vilka ändamål bör beräknas tillhoppa 150 000 kronor. Såsom Kungl. Maj:t anfört torde eventuellt överskott å de för dylika premier beräknade medlen böra få användas för att främja export av hästar.

Vad slutligen angår medelsberäkningen till reservationsanslaget till hästavelns befrämjande för budgetåret 1953/54 har i motionen II: 495 yrkats, att anslagen till svenska ridsportens centralförbund, jockeyklubben och de svenska lantliga ryttaföreningarnas centralförbund skall indragas eller minskas med ett sammanlagt belopp av 100 000 kronor. Med anledning härav får utskottet erinra om att utskottet avstyrkte liknande yrkanden i en motion, som väcktes vid 1952 års riksdag. Därvid anförde utskottet i sitt utlåtande nr 34, att man enligt dess mening borde kunna förutsätta, att hästavelnutredningen komme att till närmare prövning upptaga bland annat frågan om storleken av de statsmedel, som för uppnående av det åsyftade målet torde anvisas till stöd åt olika sammanslutningar på hästavelns och ridsportens områden. I avvaktan på det förslag, vartill utredningens arbete kunde föranleda, fann utskottet övervägande skäl tala för att medel å anslaget till hästavelns befrämjande för budgetåret 1952/53 skulle anvisas och fördelas i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag. Riksdagen hade icke något att erinra häremot. Såsom framgår av redogörelsen för innehållet i utredningens betänkande, har utredningen emellertid icke tagit ställning till medelsanvisningen till de olika ändamålen under anslaget för hästavelns befrämjande. Enligt utskottets mening synes dock med hänvisning till 1950 års besparingsutrednings förslag i nuvarande läge viss besparing kunna göras å förevarande anslag. Efter överväganden vill utskottet därför tillstyrka motionen så till vida, att utskottet förordar att anslaget till svenska ridsportens centralförbund skall nedräknas med 20 000 till 80 000 kronor, d. v. s. till samma belopp som för nästa budgetår upptagits för svenska travsportens

centralförbund, samt att anslaget å 50 000 kronor till jockeyklubben skall helt indragas. Kungl. Maj:ts medelsberäkning till övriga ändamål under hästavelsanslaget föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

A. att riksdagen må

1) med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 402 och II: 494 i förevarande del be- myndiga Kungl. Maj:t att ur statens hästavelsfond disponera erforderliga medel till särskilda åtgärder för stödjande av hästaveln i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som angivits i propositionen;

2) med anledning av Kungl. Maj:ts framställning även- som motionerna II: 495 samt I: 402 och II: 494, de båda sist- nämnda såvitt nu är i fråga, till *Hästavelns befrämjande* å riksstaten för budgetåret 1953/54 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1 260 000 kronor;

B. att motionerna I: 402 och II: 494, såvitt avser yrkandet om utredning rörande avveckling av alla statliga åtgärder beträffande hästaveln, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 maj 1953.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 26.

Reservationer

1) av herrar *Nord*, *Antby* och *Widén*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha denna lydelse:

»Under de — — — (lika med utskottet) — — — beslutade åtgärder.

Det förslag, som Kungl. Maj:t framlagt i förevarande proposition, synes enligt utskottets förmenande endast i begränsad omfattning tjäna sitt syfte, nämligen att skapa ett särskilt stöd för hästaveln i ett tillfälligt krisläge. Utskottet vill för sin del framhålla att det är lönsamheten av uppfödningen, som blir avgörande för utvecklingen å hästavelns område. Hästpriset har un-

der flera år stått på en så låg nivå att, som utredningen konstaterat, aveln varit förlustbringande. Tendensen å hästmarknaden är dock för närvarande klart stigande, varför det kan förutsättas att några mera vittgående åtgärder för att stödja hästaveln icke är överhängande i dagens läge.

Det stöd som föreslås skola utgå till hingstföreningar och enskilda hingstägare förbättrar givetvis dessas ekonomi men åstadkommer i och för sig ingen höjning av betäckningsfrekvensen. Tveksamhet om detta bidrag och dess effekt framföres av flera remissinstanser. Utskottet för sin del delar denna tveksamhet och finner sig icke på denna punkt kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag. Det kan dessutom ifrågasättas om det är riktigt att använda så stort belopp ur statens hästavelsfond till att stödja ett fåtal hästhållare.

Den föreslagna utvidgningen av systemet med frisedlar och höjningen av dessas belopp skulle utan tvekan medföra en viss stimulerande effekt. Såsom framhållits av en del remissinstanser skulle det emellertid vara önskvärt att i stället införa ett uppfödningssbidrag med hänsyn till att det för närvarande utslaktas ett rätt stort antal föl. Faran för sådan utslaktning minskar emellertid i och med att hästpriset visar en stigande tendens. Utskottet vill därför för sin del tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i detta hänseende. För ändamålet har i propositionen räknats med en medelsanvisning av 350 000 kronor om året. Sammanlagt skulle sålunda för detta förslags genomförande erfordras ett belopp av $(350\,000 \times 4 =) 1\,400\,000$ kronor. Nämda belopp torde ställas till förfogande ur statens hästavelsfond.

Utskottet, som icke kan instämma i motionärernas uppfattning att stödet till hästavelns främjande helt kan avskaffas, anser emellertid att starka skäl föreligger för en omprövning av de anslag, som utgår för detta ändamål. Till de spörsmål, som speciellt bör omprövas, hör hästpremieringarna. Den minskade hästaveln bör nämligen kunna medföra ett förenklat premieringsförfarande. Utskottet får därför förordna, att dessa frågor göres till föremål för en utredning.

Vidare torde — — — (lika med utskottet) — — — hemställer utskottet,

A. att riksdagen må

1) med anledning av Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 402 och II: 494 i förevarande del bemyndiga Kungl. Maj:t att ur statens hästavelsfond disponera erforderliga medel till särskilda åtgärder för stödjande av hästaveln i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som angivits av utskottet;

2) med anledning — — — (lika med utskottet) — — — av 1 260 000 kronor;

B. att motionerna — — — (lika med utskottet) — — — riksdagens åtgärd;

C. att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville dels låta företaga den utredning, som utskottet förordnat i det föregående, dels ock förelägga riksdagen det förslag vartill utredningen kan föranleda.»

2) av herrar *Tjällgren, Näslund, Eskilsson, Bertil Andersson, Bror Nilsson, Gustafson* i Dädesjö, *Hægglom, Svensson* i Vä och *Mårtensson* i Smedstorp, vilka ansett att motionen II: 495 borde avslås samt att utskottets utlåtande därför bort ha följande lydelse.

»Under de — — — (lika med utskottet) — — — av hästar.

Vad slutligen angår medelsberäkningen till reservationsanslaget till hästavelns befrämjande för budgetåret 1953/54 har i motionen II: 495 yrkats, att anslagen till svenska ridsportens centralförbund, jockeyklubben och de svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbund skall indragas eller minskas med ett sammanlagt belopp av 100 000 kronor. För sin del vill utskottet därför framhålla, att bidragen till svenska ridsportens centralförbund och jockeyklubben till största delen avses för tävlings- och uppfödning priser, medan en mindre del utgår till bland annat täckande av föreningarnas förvaltningskostnader. Erfarenheten har visat att nyssnämnda priser varit befrämjande för hästavelns utveckling. Vad beträffar de svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbund vill utskottet understryka, att dessa föreningar, vilkas medlemmar i stor utsträckning utgöres av yngre lantbrukare och lantbrukarsöner, utför ett förtjänstfullt arbete för den varmblodiga hästaveln. Med hänsyn till den stora betydelse ifrågasvarande anslag har för häststammens bestånd och vidare utveckling anser sig utskottet icke kunna förorda — i vart fall ej på föreliggande utredning i ärendet — den i motionen begärda nedskärningen av anslagen. I detta sammanhang får utskottet dock erinra om att 1950 års besparingsutredning i en promemoria angående nionde huvudtiteln föreslog vissa besparingar under anslaget till hästavelns befrämjande. Vid behandlingen av denna anslagsfråga i 1951 års statsverksproposition framhöll dåvarande chefen för jordbruksdepartementet, att han delade besparingsutredningens uppfattning att i dåvarande läge viss besparing skulle kunna göras å anslaget. Emellertid fann departementschefen en så stor nedskärning som den besparingsutredningen avsett icke vara möjlig. Departementschefen ansåg sålunda att man i detta hänseende icke borde räkna med större belopp än 100 000 kronor och föreslog tillika att det borde få ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra, vilka poster som skulle nedsättas för att uppnå denna utgiftsminskning. Mot detta förslag hade riksdagen ingen erinran (jordbruksutsk. utl. nr 27; r. skr. nr 328). Med hänsyn härtill får utskottet förorda, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande, huruvida ytterligare inskränkningar i verksamheten kan vidtagas framdeles.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställer utskottet,

A. att riksdagen må

1) med bifall — — — (lika med utskottet) — — — i propositionen;

2) med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt motionerna I: 402 och II: 494, såvitt nu är i fråga, ävensom med

avslag å motionen II: 495 till *Hästavelns befrämjande* å riksstaten för budgetåret 1953/54 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1 330 000 kronor;

B. att motionerna — — — (lika med utskottet) — — — riksdagens åtgärd.»